

Reaktivita nepředmětná

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1993](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1993](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 17. 12. 1993
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 17. 12. 1993

Reaktivita nepředmětná

Odmítnutím tradičních představ o kauzalitě a postavením nového pojetí na reaktivitě se nutně dostáváme k otázce, jakým vlastně způsobem se strukturuje přicházející budoucnost v předpokládané nepředmětné výzvy (a také, jak se z budoucnosti „vyděljuje“ a „formuje“ „budost“). Pochopitelně to nemůžeme chápat jako důsledek „působení“ přítomnosti (a eventuelně minulosti, touto přítomností zprostředkované) na budoucnost, nýbrž opět jakousi „vnímavost“ ještě nejsoucí budoucnosti vůči tomu, co už „jest“ a jak to „jest“. Samy „výzvy“ jsou toho dokladem, pokud je máme chápat jako situační (a tedy situaci přiměřené, byť s její danostní stránkou vždy v napětí). Z toho jednoznačně vyplývá, že vedle reaktivity pravých jsouc (pravých událostí) ve vztahu k jiným jsoucnům (událostem) musíme předpokládat ještě jakousi bytostně odlišnou jejich „reaktivitu“ resp. vnímavost vůči adventivním výzvám, a potom ještě třetí, opět bytostně odlišnou vnímavost či reaktivitu přicházející budoucnosti vůči vnitrosvětnému dění a jeho rozmanitým dějstvím. A právě na této – jak bychom mohli říci – nepředmětné reaktivitě adventivního „pohybu“ vstříc konkrétním bytostem (pravým jsoucnům), pochopitelně v jejich konkrétní situovanosti, je nepochybně založena ta složka lidské subjektivní aktivity, kterou chápeme jako poznávání „toho pravého“ (eventuelně pravdy, ale také práva, spravedlnosti, správnosti atd.). Setkání lidské bytosti s pravdou není možné v rámci běžné zkušenosti, neboť pravda („to pravé“) nemá vůbec žádnou předmětnou podobu. Proto je takové setkání možné jen díky tomu, že subjekt (jako jedna „složka“ člověka jako „konkrétní“ či spíše konkretizovaná bytost) je schopen se opětovně vyklánět do budoucnosti a teprve v této své vykloněnosti do své vlastní budoucnosti (tedy budosti) se s ryzí nepředmětností, ovšem zase jen s její kryptokonkrétní, situaci již přiměřenou a také adresnou „podobou“, setkávat.

(Praha, 931217-2.)